

حیرانی زرگرهای اردبیل در ییچ تاریخ

بازار زرگران، بخشی از بازار بزرگ و تاریخی اردبیل است که این روزها به شدت نیازمند مرمت و رسیدگی است

سولماز نعمتی
جام جم اردبیل

حما شنیدید، یاد یا خودتان هم جزو آن دسته افرادی هستید که می‌گویند هرگاه فگنیک یا افسردام بازاریاری خرید حالم را بهتر می‌کند. خلاصه فکر کنید این بازاریاری در یک بازار بزرگ تاریخی اتفاق بیفتد که علاوه بر حس خوب خرید، لذت تماشای یک اثر تاریخی و قدم‌زدن در تارخ تاریخ را هم به شما هدیه کند در این شرایط مطمئن گایبی برای بی حالی و افسردگی باقی نمی‌ماند. تقدیر تمام بازاریاری تاریخی این است که مدتها شام‌ها خوشبختانه کم نیست، چنین حال دارند و همین بهترین بهانه برای حفظ و حمایت از آنهاست. یکی از این بازارها در قلب شهر اردبیل قرار گرفته؛ در حدفاصل خیابان‌های امام خمینی، آیت‌...، طالقانی و آیت‌... کاشانی. مجموعه‌ای سرپوشیده با معماری سنتی و اصیل که از طارقات‌های هنری ایرانی و اسلامی بهره گرفته و یادگاری از دوره سلجوقی و سلاطین و روایتگر تاریخ و باستانی اردبیل است. بازار زرگاری یکی از بخش‌های مهم این بازار بزرگ است که پسندانی از تمام خرد و خردی بازار بزرگ به دلایلی از جمله زیباییان یکسجده افتاده و با مشکلات متعدد روبرو مواجه شده، ضمن اینکه این روزها هم به‌شدت نیازمند مرمت و رسیدگی است. به‌ویژه آنکه گفته می‌شود بخش‌هایی از سقف گنبدی آن در ابتدای ورودی اصلی بازار دچار تخریب و فرو ریختگی شده است.

بازار بزرگ و تاریخی اردبیل معروف به راسته بازار یا بازار قیصریه است و مجموعه‌ای متشکل از تیمچه‌ها، آستانه‌ها، سراها، البته گرمابه و مسجد، اصل بنای بازار مربوط به دوره سلجوقی بوده و ردپای معماری دوره‌های یزدی و صفویه را هم می‌توان بر آن پیکره کرد. شاهد مهمی از این بازار اما مربوط به طلا و جواهر فروشان است و معروف به بازار زرگران. معمولاً زوج‌هایی که در شرف ازدواج هستند و قصد خرید طلا دارند از سراسر اردبیل (و گاهی برخی دیگر از نقاط کشور) به این بازار، یعنی قلب جواهری شهر شمال غرب ایران می‌آیند. این بازار یکی از بخش‌های دیدنی بازار سنتی اردبیل است که از آن انواع و اقسام طلا، زیورات و جواهرات با کیفیت و نرخ‌های متنوع عرضه می‌شود،

منطقه فرهنگی گردشگری عباس آباد تهران برنامه های ویژه ای برای هفته المپیک تدارک دیده که می تواند برای تان سرگرم کننده باشد. این برنامه ها از پنجم تیرماه شروع شده و تا دهم تیر ادامه دارد. سید محمد حسین حجازی، مدیرعامل منطقه فرهنگی و گردشگری عباس آباد می گوید: مراسم آیینی و

تصاویر بازار تاریخی اردبیل و سقف گنبد ورودی اصلی بازار طلا فروشان که در حال فروریختن است

مرمت بازار هیچ‌گاه تعطیل نشده

...حاج محمدی، معاون میراث فرهنگی استان هم درخصوص مرمت بازار زرگران هم اکنون سقف کنبندی آن در ابتدای ورودی بازار دچار تخریب شده و فروریخته است؛ گوید: کارگاه مرمت بازار زرگران همیشه فعال بوده و دارای اعتبار سالانه بود و براساس مبلغ اعتبار هر سال احیا و مرمت بازار براساس اولویت انجام می‌گرفت، زیرا مرمت، حفاظت و احیای بازار تاریخی اردبیل جزو پروژه‌های پایدار آن اداره کل بوده و هست.

حمیدی می‌افزاید: پروژه‌های مرمت عموماً جزو لاینفک اداره کل میراث فرهنگی است و مهم‌ترین رکن برای این مرمت اولاً تأمین اعتبارات لازم و ثانیاً همکاری و مشارکت کسبه و بازاریان است که در این میان نقش مالکان حائز اهمیت است، و ویژه آنکه بهای‌دارای مالکیت خصوصی براساس تفاهم‌نامه‌های مشترک و طبق و این و مقررات میراث فرهنگی می‌توانند توسط مالکان خود مرمت و احیا شوند.

ارزش ثبت جهانی هم دارد

د دکترای باستان‌شناسی در کنار همکاری میراث‌فرهنگی و بازاریان برای مرمت و حفظ بازار به عامل سومی هم برای بقای آن اشاره کرده و می‌گوید: هویت و دوام بناهای تاریخی منوط به استفاده از آن است و متروک شدن بنا آسیب‌هایی جدی غیرقابل بازگشتی به مجموعه وارد خواهد کرد. محمدی با اشاره به کم رونقی بازارهای شیوع کرونا یادآور می‌شود که از اردیبهشت یک اثر ملی است که مراد ۱۳۶۴ هجری است. آثار تاریخی ملی ایران جای گرفته و دارای حریم مصوب بوده و قمار است. پس از تهیه پرونده ثبت جهانی سازمان یونسکو، پرونده این بازار یکی هم برای ثبت جهانی تنظیم و آماده شود.

بازاریان هم پای کار بیایند

محمد منصوری یکی دیگر از طافروشان فعال در بازار تاریخی زرگران است که ۱۵ سال در این مکان فعالیت داشته است. او نیز معتقد است در کنار مرمت و رسیدگی به آن سوی میراث فرهنگی و سایر نهادهای صورت می‌گیرد، بازاریان نیز باید برای حفظ و نگهداری آن همت کنند.

منصوری درخصوص بازار جدید زرگران و بی‌روفتی آن هم به جام جم می‌گوید: خرید مغازه جدید و مهیاکردن تجهیزات آن نیاز به سرمایه زیادی دارد که اغلب بازاریاران از عهده آن برنمی‌آیند. به خاطر همین بازار جدید رونق زیادی ندارد و مردم هم برای خرید همچنان به بازار قدیم مراجعه می‌کنند.

آغاز مرمت بازار؛ به زودی

دادو بصایر، نائب رئیس اتحادیه بازار درخصوص شرایط فعلی بازار تاریخی زرگران به جام جم می گوید:

خوشبختانه فارغ از ایراداتی که نسبت به ترمیم قسمتی از بازار وجود دارد بافت قدیمی هویت اصلی خود را حفظ کرده و برخلاف نگرانی زرگران از آلودگی های هوا هم تقریباً به دور است.

بصایر همچنیز از همکاری خوب میان میراث فرهنگی و بازاریان خبر داده و می‌گوید: در طول سال‌های گذشته بعضی سهل‌انگاری‌ها باعث شد مشکلات عدیده‌ای برای بنای بازار به‌وجود آید که برای رفع این مشکلات جلسات مستمری با میراث فرهنگی داشتیم و به‌زودی شاهد مرمت و بازسازی این بازار تاریخی خواهیم بود. البته از آنجا که بودجه میراث فرهنگی اندک است و کفاف مرمت بازار را نمی‌دهد، بازاریان خود برای حفظ این بافت تاریخی و محل کسب‌شان به میدان بیایند و زیر نظر کارشناسان میراث فرهنگی به مرمت بازار اقدام کنند.

از با تجربه‌ترین زرگران اردبیل هستند و مردم از صحت جنس خریداری شده از آنها اطمینان کامل دارند. ضمن اینکه بیشتر مالکان مغازه‌ها صاحبان دائمی هستند و اجاره‌ای نیستند که دائم نقل مکان کنند.

این بازاری معتقد است خود بازاریان هم باید در حفظ و مرمت بازار شریک و سهیم باشند زیرا سود و سرمایه‌یون بازار بیش از هرکسی اول عاید خودشان خواهد شد؛ جای از مردمی که از سراسر ایران برای خرید طلا به بازار زرگران اردبیل می‌آیند، بازار برای گردشگران هم جذاب و دیدنی است. آنها به هوای دیدن بازار به اینجا می‌آیند و علاوه بر اینکه بازار از طریق قلاب دوربین‌هایشان به سایر مردم ایران و جهان معرفی می‌کنند، خود نیز گه‌گاه اقدام به خرید می‌کنند.

۳۴ سال در بازار زرگران قدیمی فعالیت دارد. دغدغه او بیش از هر چیز جدا افتادن راسته زرگران از بدنه اصلی بازار تاریخی به واسطه خیابان کشی است که درباره آن می‌گوید: این مساله باعث شده بازار زرگران در کنار خیابان اصلی و آلودگی‌های صوتی زیادی قرار گرفته و روند فرسایشی آن سرعت بگیرد. به گفته وی شیوع کرونا و تعطیلی گاه‌به‌گاه و خلوتی بازار هم در فرسایش و تخریب آن تأثیرگذار است. زیرا وقتی بازار در معرض دید باشد مالکان بیشتر به فکر ترمیم و مرمت بخش‌های تخریب شده می‌افتند.

سلیمانی در پاسخ به این پرسش که چرا مردم همچنان تمایل به خرید از این بازار قدیمی را دارند هم می‌گوید: بازاریان بازار تاریخی زرگران

୧	୩	୨	୮	୪	୬	୯
୪	୯	୫	୭	୩	୮	୨
୭	୮	୧	୫	୨	୬	୩
୯	୭	୪	୧	୬	୩	୫
୫	୧	୮	୨	୪	୭	୬
୩	୨	୬	୫	୩	୧	୮
୮	୫	୭	୩	୬	୪	୧
୧	୪	୯	୬	୩	୮	୫

حل سودو کو ۳۸۷۱

F	Y	V	A	Δ	q	l	W	S
S	l	q	V	W	F	Y	A	Δ
Δ	A	W	S	Y	l	V	F	q
W	Δ	l	q	F	S	A	Y	V
F	S	A	l	V	Δ	F	q	Y
V	q	F	W	A	Y	S	Δ	l
q	F	Y	Δ	S	V	W	l	A
A	V	Δ	Y	l	W	q	S	F
l	W	S	F	q	A	Δ	V	Y

୧	୩	୫	୬	୮	୯	୧୦	୧୧	୧୨
୧୩	୧୫	୧୬	୧୮	୧୯	୨୦	୨୧	୨୨	୨୩
୨୫	୨୬	୨୮	୨୯	୩୦	୩୧	୩୨	୩୩	୩୪
୩୬	୩୮	୩୯	୪୦	୪୧	୪୨	୪୩	୪୪	୪୫
୪୬	୪୮	୪୯	୫୦	୫୧	୫୨	୫୩	୫୪	୫୫
୫୬	୫୮	୫୯	୬୦	୬୧	୬୨	୬୩	୬୪	୬୫
୬୬	୬୮	୬୯	୭୦	୭୧	୭୨	୭୩	୭୪	୭୫
୭୬	୭୮	୭୯	୮୦	୮୧	୮୨	୮୩	୮୪	୮୫
୮୬	୮୮	୮୯	୯୦	୯୧	୯୨	୯୩	୯୪	୯୫

୧	୨	୩	୪	୫	୬	୭	୮	୯
୧୦	୧୧	୧୨	୧୩	୧୪	୧୫	୧୬	୧୭	୧୮
୧୯	୨୦	୨୧	୨୨	୨୩	୨୪	୨୫	୨୬	୨୭
୨୮	୨୯	୩୦	୩୧	୩୨	୩୩	୩୪	୩୫	୩୬
୩୭	୩୮	୩୯	୪୦	୪୧	୪୨	୪୩	୪୪	୪୫
୪୬	୪୭	୪୮	୪୯	୫୦	୫୧	୫୨	୫୩	୫୪
୫୫	୫୬	୫୭	୫୮	୫୯	୬୦	୬୧	୬୨	୬୩
୬୪	୬୫	୬୬	୬୭	୬୮	୬୯	୭୦	୭୧	୭୨
୭୩	୭୪	୭୫	୭୬	୭୭	୭୮	୭୯	୮୦	୮୧
୮୨	୮୩	୮୪	୮୫	୮୬	୮୭	୮୮	୮୯	୯୦

برای حل جدول اعداد باید در هر مربع کوچک تر ۳ در ۳ هیچ عدد تکراری وجود نداشته باشد.

همچنین هیچ عددی در يك سطر یا ستون مربع بزرگ ۹ در ۹ تکرار نشده باشد.

		9	4					
		2	1					
						8	5	
			7			2	8	
		9		6				
6	7		8					
7	1							
				9	7			
				5	2			

		۳	۴					
		۵	۶					
						۹	۷	
			۷			۲	۳	
		۲		۶				
۹	۲		۴					
۱	۶							
				۳	۷			
				۱	۸			

		λ	ρ					
		ε	q					
							ρ	ω
				λ			ρ	ρ
			ρ		ι			
ρ	q			γ				
ω	ρ							
					ε	ρ		
					ω	γ		

		ሦ	ፑ					
		ለ	፲					
						ሥ	ዓ	
			ፑ			ህ	ሦ	
			ሥ		፩			
ፑ	ለ		ለ					
፩	ዓ							
					ዓ	ሥ		
					ሦ	ለ		

[illegible]

دو تان ۱۱) لنگه درو پنجره- زندگی و حیات- دانشگاه معتبر انگلستان ۱۲) نخست- جانور خیالی ترسناک- دایره المعارف فرانسوی ۱۳) ماده ای مخدر- تندرستی- قتلگاه ۱۴) خراج- ستون خیمه- یاس آشفته ۱۵) بخشی سازمان یافته در یک مجموعه اداری- از انواع مثلثاتی.

جدول ویژه

افقی: ۱) از لوازم خانگی گازی- کنایه از تغییر عقیده و سلیقه دادن است ۲) معروف ترین جاسوس زن تاریخ که

آن گذارده و تلاوت کنند- آخرین غزوه پیامبر (ص)- صدای خنده بلند (۱۳) به آهستگی- گروهی- دومین دورقمی (۱۴) سخن چرندوبی معنی- کنایه از همه جا و همه چیز است (۱۵) بنیانگذار صلیب سرخ- چشم دل فریب.

عمودی: (۱) مهیا بودن- از نماهای سینمایی (۲) سبکی در موسیقی-

حل جدول عادی شماره ۵۹۵۹

5	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
ق	و	ح	ي	ل	خ	ر	ا	د	ر	ا	و	ز	ن	1
ن	ا	و	ر	ل	د	ر	ا	و	ز	ن	ا	و	ز	2
ا	ي	ا	د	ر	خ	ن	ر	ا	ي	ا	ا	ا	ا	3
ن	ر	ب	ن	ن	ب	ا	ف	ب	ر	ف	ب	ر	ف	4
ن	ا	و	ر	ي	ا	ن	ج	ا	د	ا	د	ا	د	5
و	ن	ا	م	د	ج	ل	ا	و	ن	و	ن	و	ن	6
و	ر	ل	د	ر	ا	ي	ا	د	ر	ا	د	ر	ا	7
ن	ا	و	ر	ا	و	ا	ن	ا	و	ا	و	ا	و	8
ر	ا	ي	ا	ي	ا	ب	ا	ن	ي	ا	د	ج	ا	9
ا	ل	و	ي	ن	ر	ي	ا	م	ا	ل	ا	ا	ا	10
ل	د	ي	ر	ا	ي	د	ل	ي	غ	ل	ل	ل	ل	11
م	ز	ن	م	ل	م	ل	م	ا	م	ا	م	ا	م	12
ل	و	ر	ي	ا	و	ر	ا	م	م	م	م	م	م	13
ا	ج	ب	د	ب	ا	ن	ا	ا	ا	ا	ا	ا	ا	14
ا	ج	ب	د	ب	ا	ن	ا	ا	ا	ا	ا	ا	ا	15

بنج.